

TISKOVÁ ZPRÁVA

Jitka Petrášová: KUNĚROL

Kurátor: Petr Vaňous

Termín výstavy: 11. 5. – 30. 5. 2021

Místo konání: Galerie Vyšehrad (nad Libušinou lázní)

Výstava se koná ve spolupráci s AVU a nadací nadání J. a Z. Hlávkových

Jitka Petrášová (nar. 1981 ve Strakonících) – v l. 1995 – 1999 absolvovala Střední soukromou výtvarnou školu v Písku a v l. 2000-2008 Pedagogickou fakultu Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích (obor Výtvarná výchova pro ZUŠ). Od r. 2019 pokračuje ve studiu na Akademii výtvarných umění v Praze (ateliér Malba I, Škola Roberta Šalandy). Kromě volné malby se věnuje také knižní ilustraci. Spoluvlastní knižní nakladatelství Knižnice Kodiak. Od r. 2006 se účastní putovního výstavního projektu Křížová chodba. Na sklonku roku 2020 byla vybrána z řad nadaných studentů vysokých uměleckých škol k prezentaci svého díla v prostorách Galerie Vyšehrad za podpory nadace Nadání J. a Z. Hlávkových. Realizace projektu byla z důvodů nouzového stavu a vládních restrikcí přeložena na rok 2021.

KUNĚROL

Jitka Petrášová je posluchačkou Akademie výtvarných umění v Praze. Studium této prestižní vysoké umělecké školy začala již s výbavou předchozího vzdělání, které bylo zaměřeno pedagogicky. Má za sebou i zkušenost se samotnou vyučovací praxí. Vnitřní potřeba prohloubit vlastní malířskou zkušenost vedla autorku zpět do prostředí, kde lze jednak něco rozvinout, jednak mnohé sdílet. Možná právě sdílení určitého pocitu, nebo naopak jeho generační tříbení v místě, kde laboratorně cosi nového vzniká a je ověřováno (AVU), skýtá pro práci začínajícího umělce určitý impulz, aby se předčasně neocitl v prozaických stereotypch všednosti a to jak těch prakticky žitých, tak těch spojených s tvorbou a tvůrčími postupy.

Autorka si tedy zvolila cestu určitého „návratu v čase“. Návratu, který zároveň tematizuje i ve své malbě. Její obrazy jsou především introspektivními sondami, v nichž se prostřednictvím volených situací a dobových věcných atributů znovu-dotýká paměti a vzpomínek spojených s ontologickým pohybem zkušenosti a se silnými zážitkovými momenty (rozhodnutí, odloučení, revolta). V rovině tematizace prolíná faktické, archivně doložitelné scénáře se sny, snovými posuny, dosněnou realitou, nebo používá motiv snu k očistě nesnesitelné každodenní banality, jež se dá „přežít“ pouze konstrukcí paralelních realit, jak tomu bývá nejčastěji právě v dětství a dospívání.

Výstava záhadně nazvaná KUNĚROL obrací pohled tímto směrem - do světa krystalizace lidského vědomí a formování specifické citlivosti, která je projevem reakce na vnější podněty okolního světa a na vzorce jejich vnitřního zpracování ze strany dozrávajícího subjektu. V dílech Jitky Petrášové se před námi kupí přehledka dobových reálií odkazujících na živelnou transformační dobu mezi totalitou a nově získanou svobodou. Na dobu rychlých změn, kdy se „stav věcí“ a s ním projevy „životního stylu“ na jedné straně předbíhaly, na straně druhé zpožďovaly. Ikonickými se v tomto směru jeví například Embéčko (z cyklu Gauneři, 2020), Kompot (z cyklu Sousedské bunkry, 2020), Fiat 217 (z cyklu Gauneři, 2020), nebo Lanšmít (z cyklu Sousedské bunkry, 2020). Názvy cyklů odkazují k šířeji založeným tématům mezilidských vztahů (sousedských a rodinných), které jsou nahlíženy odlehčeně, s ironickým či sarkastickým odstupem (Aport, z cyklu Sousedské vztahy, 2020). Autorka zkoumá ve svých „návratech“ paměť jako ritualizovaný časoprostor, který měl svá pravidla, jejichž překročení z jakékoliv strany, vyvolávalo vnitřní napětí nebo vnější trest. Au-

torčin pohled je veden z přítomnosti, proto ona distanční forma. Zároveň se však nejedná o pouhé morality, nýbrž o snahu prožít znovu silné okamžiky, které zůstávají v paměti. Tomu Petrášové napomáhá volba rychlé, výrazové malby. Prvotní rozvrh obrazu trvá poměrně krátce (několik hodin). Je to však čas maximální koncentrace a jednorázového sebe-vydání. S určitým odstupem se autorka k dílu vrací a koriguje už pouze detaily. Základ (založení obrazové kompozice) je fixován na způsob „vyvřelé lávy“, která byla pod tlakem vržena na plátno. Tím se do malířského výrazu integrují i složky racionálně nekorigované, spontánní a intuitivní, které ke konstituci introspekce neodmyslitelně patří. S rychlostí výrazu, s expresí, souvisí i redukce barvy na přesvědčivé emotivní akordy.

KUNĚROL označuje zbytky jídla v lednici, které je potřeba (nejlépe společně) rychle spotřebovat, protože se blíží konec jejich trvanlivosti. V souvislosti s motivy reflektujícími odvrácenou či periferní stranu kultury (např. téma travestie v portrétní připomínce nejhoršího režiséra všech dob Edwarda D. Wooda Jr. - Glen a Glenda, 2019), náboženských rituálů (Bubáci, 2019), přírodních koloběhů (Ušchlé pampelišky, 2020), nebo vysoce aktuální anonymity, izolovanost, odcizení a úzkost v cyklu Covidových portrétů (2020), se již ocitáme plně v rozporuplné atmosféře současnosti. Tu autorka nahlíží optikou společenské kritiky, v níž se vedle problematických globálních jevů ostře projevují prvky pochopení pro svobodné chování a projev jednotlivce, jemuž je zvnějšku neustále cosi systémově doporučováno, nařizováno či zakazováno. Za obrazy Jitky Petrášové lze objevit rysy vitální generační rezistence polemizující se statutem quo, jež je intenzivně pociťováno „tady a teď“.

Kurátor výstavy: Petr Vaňous

Anna v roušce, z cyklu covidové portréty, akryl na plátně, 2020, 150 x 90 cm

Emběčko, z cyklu gauneři, akryl na plátně, 2020, 130 x 170 cm

Kontakt pro média:
 Národní kulturní památka Vyšehrad
 MgA. Bohdana Kolenová
 propagace, PR
 T.: +420 606 937 057
 e-mail: kolenova@praha-vysehrad.cz